

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ VĂN HÓA VIỆT NAM

TS. TRẦN QUANG KHÁNH

GIỚI THIỆU CHƯƠNG TRÌNH MÔN CƠ SỞ VĂN HÓA VIỆT NAM

@ Môn cơ sở văn hóa VN: sẽ học trong 3 đơn vị học trình gồm 45 tiết

@ Tài liệu tham khảo:

- Cơ sở văn hóa của Gs. Trần Quốc Vượng
- Cơ sở văn hóa của Gs Ts Trần Ngọc Thêm

@ Nội dung nghiên cứu:

Phần 1: Một số vấn đề chung về văn hóa và VH Việt Nam

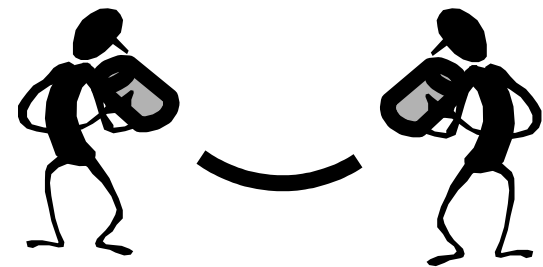
Phần 2: Những thành tố của văn hóa Việt Nam

PHẦN I: TỔNG QUAN VỀ VĂN HÓA VÀ VĂN HÓA VIỆT NAM

I- VĂN HÓA LÀ GÌ?

1- KHÁI NIỆM:

VĂN HÓA LÀ HỆ THỐNG HỮU CƠ NHỮNG GIÁ TRỊ VẬT CHẤT VÀ TINH THẦN ĐƯỢC CON NGƯỜI SÁNG TẠO VÀ TÍCH LŨY RA TRONG QUÁ TRÌNH SỐNG, TỒN TẠI VÀ PHÁT TRIỂN

2- CÁC ĐẶC TRƯNG CỦA VĂN HÓA

1. Văn hóa có tính hệ thống
2. Văn hóa có tính giá trị.
3. Văn hóa có tính nhân sinh
4. Văn hóa có tính lịch sử

3- CÁC CHỨC NĂNG CỦA VĂN HĨA

- Chức năng tổ chức xã hội
- Chức năng điều chỉnh xã hội
- Chức năng giao tiếp
- Chức năng giáo dục

4-VĂN HÓA VỚI VĂN MINH VĂN HIẾN, VĂN VẬT

@ Văn hóa:

- Chứa cả giá trị vật chất và tinh thần

@ Văn minh:

- Chủ yếu thiên về giá trị vật chất, kỹ thuật

- Cho biết trình độ phát triển

- Cĩ tính quốc tế

- Gắn nhiều hơn với phương Tây, đơ thị

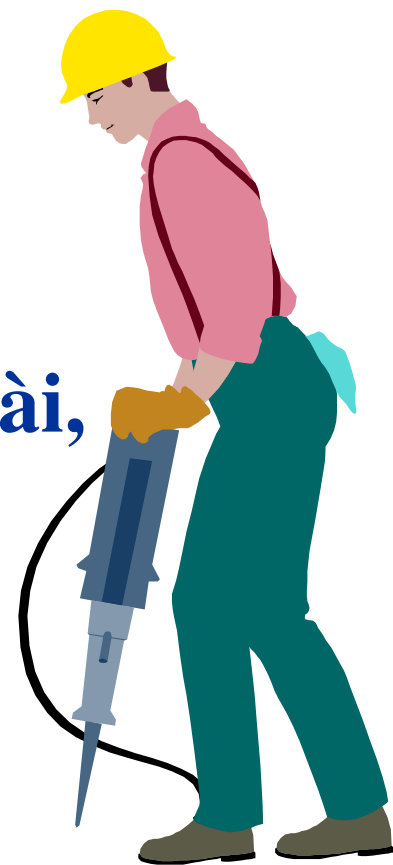
VĂN HÓA VỚI VĂN MINH, VĂN HIẾN, VĂN VẬT

@ Văn hiến:

- Thiên về giá trị tinh thần
- Có tính truyền thống

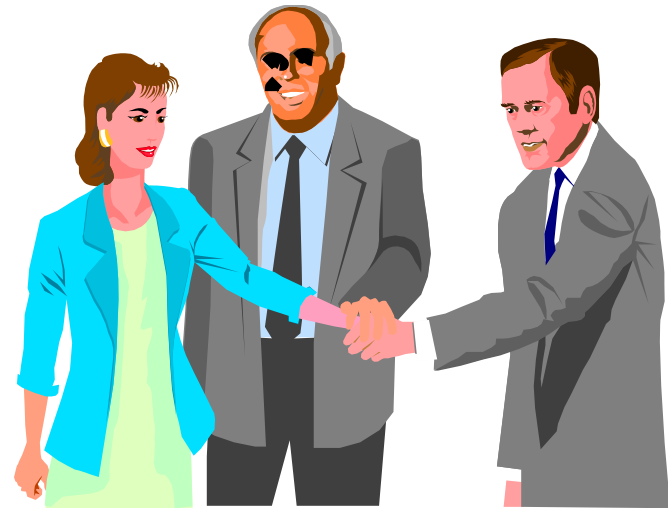
@ Văn vật:

- Thiên về giá trị vật chất (nhân tài, di tích, hiện vật)

ĐIỂM CHUNG CỦA VĂN HĨA VĂN HIẾN VÀ VĂN VẬT

- **Đều có bề dày lịch sử**
- **Có tính dân tộc**
- **Gắn bó nhiều với phương Đông nông nghiệp**

II- VĂN HÓA VIỆT NAM

I- CƠ SỞ HÌNH THÀNH VĂN HÓA NGƯỜI VIỆT

A/ Những điều kiện bên trong

1- Định vị văn hóa Việt Nam

Việt Nam thuộc Vùng VH Phương Đông:

- @ Xứ nóng -> mưa nhiều -> TẠO sông ngòi, và những vùng đồng bằng
- @ Cư dân sống bằng nghề trồng trọt, quần cư, ổn định, gắn với thiên nhiên
- @ Hình thành văn hóa gốc nông nghiệp

II- VĂN HÓA VIỆT NAM

2- Văn hóa phương Tây:

- Địa hình bằng phẳng
=> Tạo ra những đồng cỏ rộng lớn
- Môi trường khí hậu khô
- Chăn nuôi phát triển
- Dân cư có lối sống du mục
- Hình thành văn hóa gốc du mục
=> Rất khác biệt với VH Phương Đông

VĂN HÓA VIỆT NAM

I- CƠ SỞ HÌNH THÀNH VĂN HÓA NGƯỜI VIỆT

A/ Những điều kiện bên trong

3 -Đặc điểm con người Việt nam

- @ Mảnh đất con người xuất hiện sớm => Tính bản địa được khẳng định
- @ Cộng với quá trình thiên di các luồng dân cư
- @ => Chủ thể là quốc gia đa dân tộc, thể hiện tính đa dạng

VĂN HÓA VIỆT NAM

CƠ SỞ HÌNH THÀNH VĂN HÓA NGƯỜI VIỆT

A/ Những điều kiện bên trong

4- Đặc điểm lịch sử:

Đã là: Lịch sử dựng và giữ nước

@ Thời kỳ 18 thế Vua Hùng (2500 năm)

@ TK 1000 năm Bắc thuộc

@ TK 1000 năm giành và giữ chủ quyền

@ TK đơ hộ thực dân (80 năm)

@ T kỳ giải phóng dân tộc và kháng chiến chống ngoại xâm

@ T kỳ xây dựng đất nước

VĂN HÓA VIỆT NAM

CƠ SỞ HÌNH THÀNH VĂN HÓA NGƯỜI VIỆT

B/ Những ảnh hưởng bên ngoài

1- Không gian văn hóa

@ Không gian gốc của VH Việt Nam:

Nằm ở khu vực cư trú của Người Nam Á - Bách Việt

=> Nam sông Dương Tử -> Bắc Trung Bộ Việt Nam

=> Được định hình trên nền không gian văn hóa Đông Nam Á

VĂN HÓA VIỆT NAM

CƠ SỞ HÌNH THÀNH VĂN HÓA NGƯỜI VIỆT

B/ Những ảnh hưởng bên ngoài

1- Không gian văn hóa

@ Là nơi giao điểm của các nền văn hóa:

- Giao lưu với VH Trung Quốc, Ấn Độ => Đạo Phật và các đạo Lão, Nho...xâm nhập
- Giao lưu với các nước Đông nam Á

Trong đó giao lưu với Chăm Pa là sâu đậm nhất

VĂN HÓA VIỆT NAM

CƠ SỞ HÌNH THÀNH VĂN HÓA NGƯỜI VIỆT

B/ Những ảnh hưởng bên ngoài

@ - Ảnh hưởng của văn hóa Phương Tây:

- Kitô giáo
- Pháp
- Mỹ

@ - Học thuyết Mác Lê Nin

III- TIẾN TRÌNH VĂN HÓA VIỆT NAM

1/ Lớp văn hóa bản địa:

@- Giai đoạn văn hóa tiền sử

- Hình thành xã hội lại người
- Nền kinh tế hái lượm, săn bắn...

@- Giai đoạn văn hóa Văn Lang Âu Lạc

- Khoảng giữa thiên niên kỷ thứ III tr CN
- Nghề nông nghiệp lúa nước, kỹ nghệ luyện kim phát triển – Đồ đồng Đông Sơn
- Chữ viết, văn hóa bản địa Việt cổ phát triển
- Cơ cấu tổ chức triều đình (Chia đất nước thành 15 bộ, hệ thống Lạc hầu, Lạc tướng...)

TIẾN TRÌNH VĂN HÓA VIỆT NAM

2/ Lớp văn hóa giao lưu với văn hóa Trung Hoa và khu vực:

@- **Giai đoạn văn hóa TK chống Bắc thuộc**
(Khởi đầu từ trước công nguyên)

- * Ý thức đối kháng trước nguy cơ xâm lược
- * Sự suy tàn của văn minh Văn Lang – Âu Lạc
 - Sự suy thối tự nhiên
 - Sự tàn phá của kẻ xâm lược
- * Mở đầu cho giai đoạn giao lưu tiếp biến VH Trung Hoa và khu vực

Tóm lại: Về văn hóa vừa có dung hòa, chọn lọc tự nhiên vừa bị cưỡng chế

TIẾN TRÌNH VĂN HÓA VIỆT NAM

2/ Lớp văn hóa giao lưu với văn hóa Trung Hoa và khu vực:

@ Giai đoạn văn hóa Đại Việt (938 – 1802)

* Đây là giai đoạn giành quyền tự chủ đất nước => Có nhiều đóng góp cho nền văn hóa VN

* Bắt đầu từ Ngô Quyền -> hết nhà Tây Sơn

Đặc điểm: - VH dân gian
- Chế độ thi cử,
- Bộ máy hành chính v.v...

được tổ chức và chú trọng duy trì và phát huy

- Phật giáo đời Lý Trần, Nho giáo đời Lê đạt đến độ cường thịnh.

- Các cuộc mở đất xuống Phương Nam...

TIẾN TRÌNH VĂN HÓA VIỆT NAM

3/ Lớp văn hóa giao lưu với văn hóa Phương Tây:

@ Giai đoạn văn hóa Đại Nam (1802 – 1858)

- * Caùc caùch toả chöùc cuûa Nhaø Nguyễãn
- * Giai ñoàïn Trönh Nguyễãn phaân tranh
- * Ñaây laø thöøi kyø xuaát hieãn söï xaâm nhaäp truyềàn giàu tòø Phöông Taây
- * Xuaát hieãn 2 xu hööùng:
 - AÂu hoùa, môû cöûa, lai caêng, coả suùy vaên minh phöông Taây
 - Choáng AÂu hoùa, yù thöùc baùo toản VH dân toàc, aùo daõi khaén ñöùng, ñeã toùc nhuoãm raêng...

TIẾN TRÌNH VĂN HÓA VIỆT NAM

3/Lớp văn hóa giao lưu với văn hóa Phông Tây:

@ Giai đoạn văn hóa hiện nay:

- * Thời kỳ 1945 - 1954
- * Thời kỳ 1954 - 1975
- * Thời kỳ 1954 - 1975

PHẦN II- THÀNH TỐ CỦA VĂN HÓA VIỆT NAM

@ Chúng ta sẽ nghiên cứu các yếu tố:

* Văn hóa nhận thức

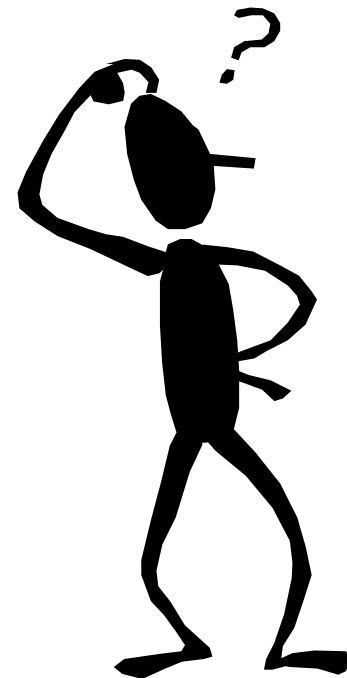
- Nhận thức về không gian
- Nhận thức về thời gian
- Nhận thức về con người

* Văn hóa tổ chức

- Tổ chức đời sống tập thể
- Tổ chức đời sống cá nhân

* Văn hóa ứng xử

- Ứng xử với môi trường tự nhiên
- Ứng xử với môi trường xã hội

I- VĂN HÓA NHẬN THỨC

Văn hóa nhận thức của người Việt:

Sẽ trình bày:

@ Nhận thức về vũ trụ

- Tư tưởng xuất phát

- Cấu trúc không gian

- Cấu trúc thời gian

@ Nhận thức về con người

VĂN HÓA NHẬN THỨC

I- Nhận thức về vũ trụ

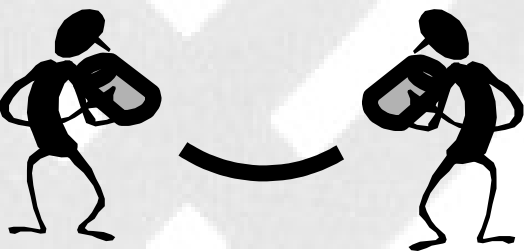
1- Triết lý Âm dương của cư dân nông nghiệp

Cư dân nông nghiệp chỉ quan tâm:

- Sự sinh sôi nảy nở của hoa màu
- Sự duy trì nòi giống

Trực quan ban đầu của họ là:

- Trời – Đất => Hoa màu
- Cha – Mẹ => Tạo ra con cái

VĂN HÓA NHẬN THỨC

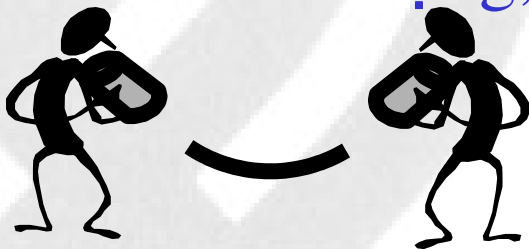
@ Qua Triết lý Âm dương, Từ đi:

=> Hình thành ra các cặp đối lập

=> Khái niệm Âm – Dương xuất hiện

Đặc tính âm: MỀM dẻo, tình cảm, chậm, tĩnh, hướng nội...

Đặc tính dương: Mạnh mẽ, cứng rắn, nhanh, động, phát triển, hướng ngoại...

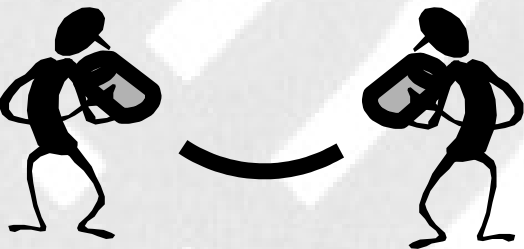

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

@- Hai qui luật Âm- Dương:

=> Không có gì hoàn toàn âm hoặc dương, trong âm có dương, trong dương có âm

=> Âm - Dương gắn bó mật thiết với nhau, vận động chuyển hóa cho nhau

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

@ Triết lý Âm- Dương và tính cách người Việt

Tạo ra:

=> Triết lý sống bình quân: Không cực đoan, dễ dĩ hòa, không mất lòng, sống hài hòa với thiên nhiên

=> Khả năng thích nghi cao: Linh hoạt, lạc quan

=> Có lối tư duy tổng hợp mang đậm tính biện chứng

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

2- Nhận thức về cấu trúc không gian:

=> Không gian vũ trụ là một phạm trù rộng lớn, phức tạp

=> Vũ trụ là sự vận động không ngừng

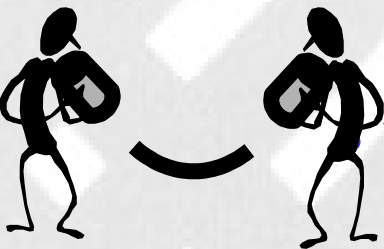
* Từ cái nhìn cặp đôi: Mô hình 2 yếu tố

=>* **Mô hình Tam tài:**

• Đó là mô hình nhìn vũ trụ bằng mô hình 3 yếu tố

• Tam = 3; Tài = phép

Vd: Cha- mẹ- con, thiên - địa- nhân...

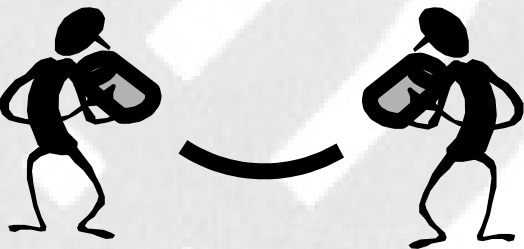

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

2- Nhận thức về cấu trúc không gian:

*Mô hình Ngũ hành:

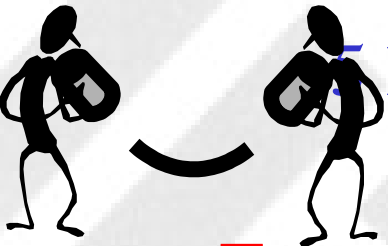
- Đó là mô hình nhìn vũ trụ bằng mô hình 5 yếu tố
- Là sự phát triển từ Tam Tài, thể hiện sự năng động, thích ứng trước sự phát triển, giải thích vũ trụ
- Đây là **5 loại quan hệ cơ bản** với tính khái quát cao:
Kim, mộc, thủy, hỏa, thổ
 - Ở đó: **Thổ** là trung tâm

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

*Mô hình Ngũ hành (Tiếp):

Ngũ hành có mối tương sinh và tương khắc:

- **Tương Sinh:** Thủy sinh mộc-> hỏa-> Thổ -> Kim
- **Tương khắc:** Thủy khắc hỏa, hỏa khắc kim, kim khắc mộc...

*So Sánh quan niệm cấu trúc không gian VH

VN: Thái cực->lưỡng nghi ->Tam tài -> ngũ hành

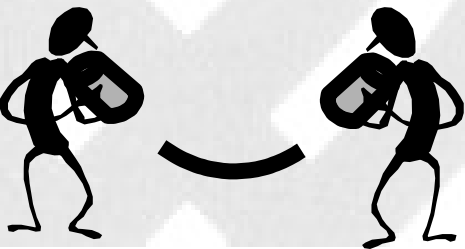
TQ: Thái cực -> lưỡng nghi -> Tứ tượng -> Bát quái

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

3- Nhận thức về cấu trúc thời gian:

* Lịch âm- dương:

- Sản phẩm lối tư duy tổng hợp
- Kết hợp việc xem xét chu kỳ mặt trăng và mặt trời => Tác động vào trái đất
- Phản ánh sự biến đổi của thời tiết có tính chu kỳ

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

3- Nhận thức về cấu trúc thời gian:

* Hệ đếm: Hệ Can - Chi

▪ Sự dụng các yếu tố biểu trưng

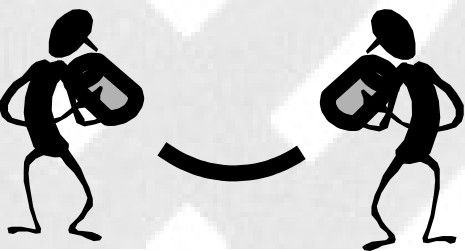
▪ Hình tượng các con vật gần gũi với đời sống

▪ **Hệ Can** gồm 10 yếu tố do 5 hành phối hợp:

Giáp-Ất, Bính-Đinh, Mậu- kỷ, Canh- Tân, Nhâm- Quý

▪ **Hệ Chi**: Gồm 12 con vật

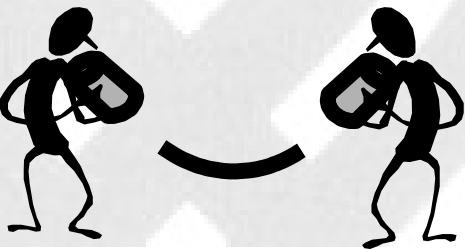
Tý, Sửu, Dần, Mão, Thìn, Tỵ, Ngọ, Mùi, Thân, Dậu, Tuất, Hợi.

VĂN HÓA NHẬN THỨC...

4- Nhận thức về con người:

- Con người là một tiểu vũ trụ
- Con người cũng có âm dương
- Con người cũng có cấu trúc mô hình 5 yếu tố
(Ngũ hành)
- Như ngũ tạng:Thận, tâm,can, phế, tỳ
- Ngũ giác:Tai, lưỡi, mắt, mũi, miệng
- 5 chất cấu tạo cơ thể: Xương, huyết, gân, da, thịt
V.V...

II- VĂN HÓA TỔ CHỨC

Văn hóa Tổ chức bao gồm:

Văn hóa tổ chức đời sống cộng đồng

@Tổ chức nông thôn

@Tổ chức Quốc Gia

@Tổ chức đô thị

Văn hóa tổ chức đời sống cá nhân:

@ Tín ngưỡng

@ Phong tục

@ Giao tiếp

@ Thưởng thức nghệ thuật

VĂN HÓA TỔ CHỨC...

I- Văn hóa Tổ chức cộng đồng:

1- Tổ chức nông thôn

@Theo huyết thống

@Theo địa bàn cư trú: Xóm, làng => Xã

@Tổ chức theo nghề nghiệp, sở thích: Phường, hội

@ Tổ chức theo truyền thống: Giáp

=> VH Việt nam là VH làng xã với 2 đặc trưng:

- Tính cộng đồng
- Tính tự trị

VĂN HÓA TỔ CHỨC...

I- Văn hóa tổ chức đời sống cộng đồng

2- Tổ chức ở Đô thị

@ Đô thị VN do nhà nước sinh ra

@Thực hiện chức năng hành chính là chủ yếu

@Quan hệ chặt chẽ với nông thôn

=> Đô thị VN chịu ảnh hưởng của nông thôn, bị nông thôn chi phối, thậm chí bị nông thôn hóa

VĂN HÓA TỔ CHỨC...

I- Văn hóa tổ chức đời sống cộng đồng

3- Tổ chức Quốc Gia

@ Quan niệm Người Việt:

- Nước là một cái làng lớn
- Việc nước là việc của làng, của nhà
- Nước chỉ là mở rộng chức năng của làng
- Trong tổ chức XH Việt Nam đơn vị trung gian giữa làng và nước là không quan trọng

TÓM LẠI

@ Văn hóa tổ chức đời sống tập thể tạo nên những nhóm lưỡng phân

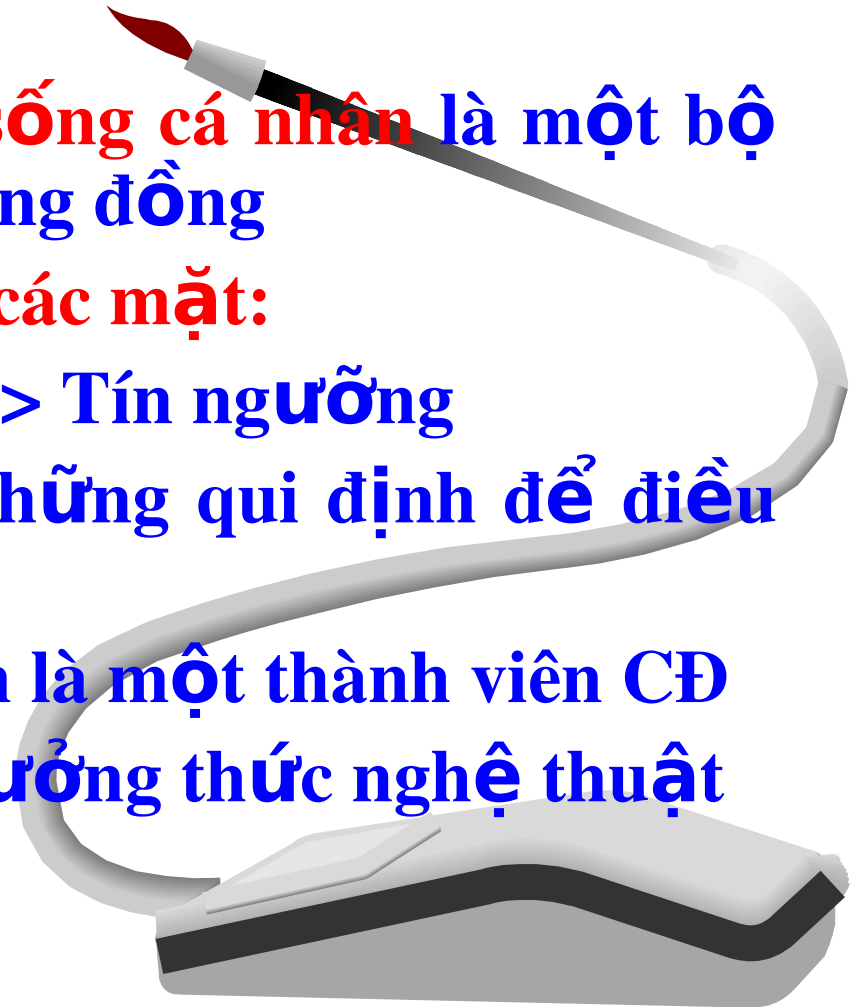
- Quốc gia: Bao gồm nông thôn và đô thị
 - Nông thôn: Làng thuần nông, làng công thương
 - Đô thị: Bao gồm phần đô và phần thị
- Quan hệ giữa các yếu tố mỗi cặp
Bản chất là mối quan hệ Âm - Dương

@ Văn hóa tổ chức đời sống tập thể trong lịch sử âm luôn luôn mạnh hơn dương

- Khả năng bảo tồn mạnh hơn khả năng phát triển
- Tạo ra s/ mạnh chống ng/ xâm, chống đồng hóa
- Âm càng thịnh thì dương càng suy -> Bảo thủ, kìm hãm sự phát triển, đổi mới...

VĂN HÓA TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

- Văn hóa tổ chức đời sống cá nhân là một bộ phận trong văn hóa cộng đồng
- Nó được tổ chức trên các mặt:
 - * Nhận thức thế giới -> Tín ngưỡng
 - * Tự đặt mình vào những qui định để điều chỉnh -> Phong tục
 - * Giao tiếp với tư cách là một thành viên CĐ
 - * Nảy sinh nhu cầu thưởng thức nghệ thuật

VĂN HÓA TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

I- TÍN NGƯỠNG

1- Tín ngưỡng phần thực:

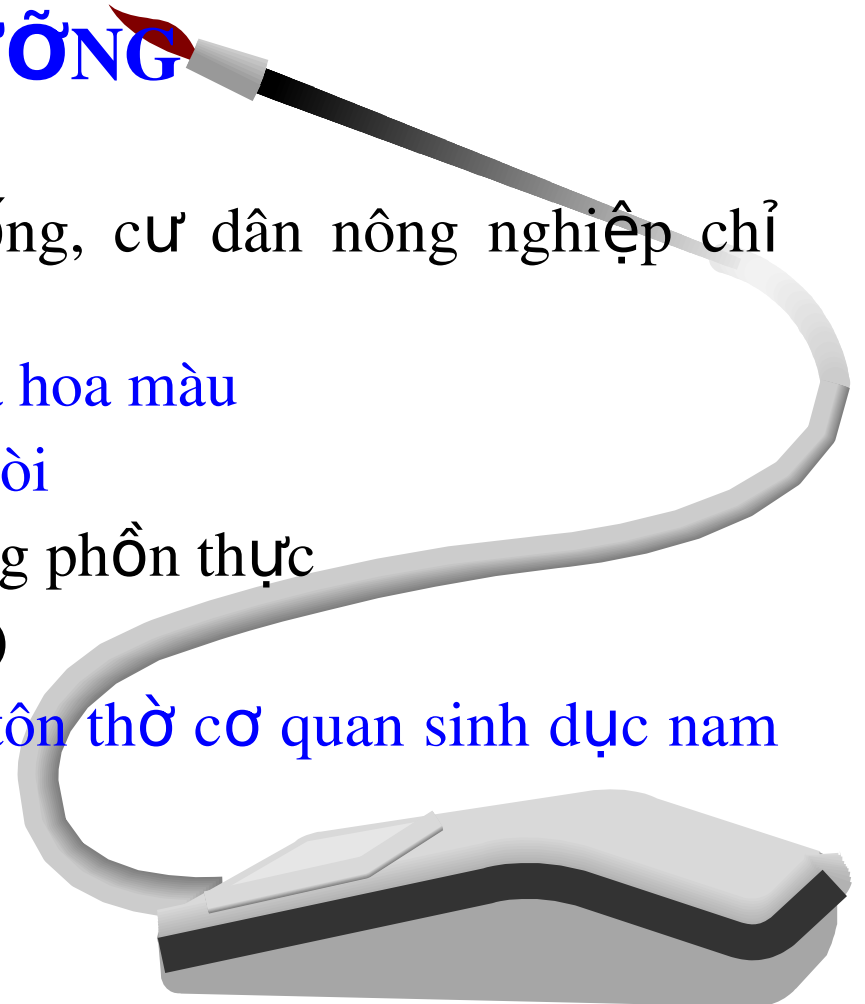
Xuất phát từ môi trường sống, cư dân nông nghiệp chỉ quan tâm:

- * Sự sinh sôi nảy nở của hoa màu
- * Vấn đề duy trì giống nòi

=> Xuất hiện tín ngưỡng phần thực

(Phần: nhiều, thực: nảy nở)

=> Đây chính là việc tôn thờ cơ quan sinh dục nam nữ và hành vi giao phối

VĂN HÓA TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

2- TÍN NGŨƠNG SỰNG BÀU TÔI NHIÊN

@ **Nhây laø saün phaïm cuõa môi
tröông soáng**

- Soáng phui thuoäc vaøo töi nhieän
- Khoâng giaüi thích ñöôic töi nhieän
- Nhu caàu ñhöi soáng taâm linh

@ **Theã hieän:**

* Tín ngöông ña thaän, do chaát âm
tính trong Ñ/s noàng nghiäp + tín
ngöông phoàn thöic neän thieän veà
süng baüi, toän thôø nhieäu nöõ thaän

VĂN HÓA TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

2- TÍN NGŨÔNG SỰNG BÀU TÔI NHIEÂN

@ Theỏ hieỏn (Tieỏp):

* Thỏo ñoỏng vaỏt, thỏic vaỏt: Tỏo
Tieỏn roỏng ñeỏn nhaỏt ñieỏu, ñi xaỏ,
tam ngỏ, tỏu tỏoing (Chim, raỏn, caỏ,
saỏu)

TÍN NGŨÔNG SỰNG BÀU CON NGŨOỈ

* Thỏo cuỏng toỏ tieỏn, oỏng ba

* Thỏo ñhỏoing ngũoỉ coỏ coỏng vủi
coỏng ñoỏng

VĂN HÓA TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

3- PHONG TỤC

@ Phong tục:

Phong: Giòu - Tục: Thòu quen

@ Một hình thức ñieàu chaén caù
nhaân theo nhöõng qui ñònh coäng
ñoàng

@ Ñaéc ñieäm phong tục: Raát deã lan
roàng

PHONG TỤC HOÂN NHAÂN

* Hoân nhaân phaûi theã hieän quyềàn
lôii gia toác

* Hoân nhaân phaûi ñaùp öùng quyềàn

VĂN HÓA TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

3- PHONG TỤC

3.1- PHONG TỤC TANG MA

@ Biểu hiện 2 quan niệm:

* Nỗ lực tận người mất về thế giới bên kia

* Xòu thông, coi chết là hết

@ Phong tục tang lễ thấm nhuần triết lý âm dương ngũ hành
Phong Nam

* Thể hiện: Trong trang phục, lễ nghi
trông linh cữu, chôn huyệt chôn...

VĂN HÓA TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

3- PHONG TỤC

3.2- PHONG TỤC LỄ TẾT; LỄ HOÀI

@ Lễ tết:

- Thiêng về nội sáng vật chất
- Lạc hệ thoáng phân bổ theo thời gian
- Lễ tết nồng, giới hạn trong mỗi gia đình
- Lễ tết duy trì quan hệ tôn ti trật tự giữa các thành viên trong gia đình

@ Lễ hoài:

- Thiêng về nội sáng tinh thần

4- NHỮNG ĐẶC TRƯNG VĂN HÓA GIAO TIẾP CỦA NGƯỜI VIỆT ...

- **VỀ thái độ:** Người Việt coi trọng giao tiếp
 - Thích giao tiếp -> bộc lộ qua thái độ
 - Thích thăm viếng, hiếu khách
- **VỀ quan hệ giao tiếp:**
Người Việt lấy t/ cảm làm nguyên tắc ứng xử
- **VỀ đối tượng giao tiếp:** Người Việt ưa:
 - @ Quan sát
 - @ Tìm hiểu
 - @ Đánh giá

4- NHỮNG ĐẶC TRƯNG VĂN HÓA GIAO TIẾP CỦA NGƯỜI VIỆT ...

➤ Về gốc độ chủ thể giao tiếp:

- Người Việt trọng danh dự
- Mặt trái: Sĩ diện, sợ cơ chế tin đồn, dư luận...

➤ Về cách thức giao tiếp:

- Người Việt ưa sự tế nhị, trọng sự hạ thuận
 - Mặt trái: Hay vòng vo, dẫn đo, cân nhắc, thiếu quyết đoán, hay nhường nhịn

➤ Nghi thức lời nói: Người Việt rất phong phú

@ Hệ thống xưng hô phong phú, qua:

- Sử dụng đại từ nhân xưng
- Nguyên tắc xưng khiêm hô tôn...

5- NGHỆ THUẬT NGÔN TỪ VIỆT NAM

Ngôn ngữ là linh hồn của dân tộc:

@ Ngôn từ Việt Nam có tính biểu trưng cao:

- * Xu hướng khái quát ước lệ
- * Trọng sự cân đối hài hòa trong một câu -> đối xứng
- * **Chất thơ** trong ngôn từ
- * Ngôn ngữ giàu âm điệu -> tạo tính nhạc, chứa đựng đa tiết tấu

NGHỆ THUẬT NGÔN TỪ VIỆT NAM

@ Ngôn từ Việt Nam giàu chất biểu cảm, giàu thanh điệu:

- * Biểu cảm thông qua yếu tố từ gốc
- * Từ láy được sử dụng rất phổ biến -> vần âm iếc

@ Ngôn từ Việt Nam thể hiện tính động, linh hoạt

- * Ngữ pháp là ngữ điệu
- * Khả năng khái quát cao
- * Tiếng Việt ưa dùng cấu trúc chủ động

NGHỆ THUẬT THANH SẮC VÀ HÌNH KHỐI

@ Nghệ thuật thanh sắc:

* Bao gồm các loại hình ca, múa, nhạc, kịch...-> coi trọng thanh sắc

@ Nghệ thuật hình khối: Bao gồm:

* Hội họa : Hình

* Điêu khắc: Khối

NGHỆ THUẬT THANH SẮC VÀ HÌNH KHỐI

@ Tính biểu trưng của nghệ thuật thanh sắc – Hình khối:

* Sử dụng biểu tượng ước lệ để diễn đạt, thể hiện trên các mặt:

- Nguyên lý đối xứng
- Thủ pháp ước lệ
- Thủ pháp mô hình hóa -> Tạo nên một nền nghệ thuật trang trí

* Sử dụng tính biểu trưng để nhấn mạnh, làm nổi bật trọng tâm trong nghệ thuật hình khối là phổ biến, như:

- Thủ pháp 2 góc nhìn
- Thủ pháp nhìn xuyên vật thể
- Thủ pháp phóng to, thu nhỏ

NGHỆ THUẬT THANH SẮC VÀ HÌNH KHỐI

@ **Tính biểu cảm của nghệ thuật thanh sắc – Hình khối:**

- Âm nhạc, dân ca, múa...thiên về diễn tả tình cảm
 - Múa không âm ỉ, ồn ào, luôn tronø trính, mềm mại
 - Trong nghệ thuật hình khối không tạo ra những tác phẩm chiến tranh, đầu rơi máu chảy, rùng rợn...
- => Tất cả đều khuynh hướng **biểu cảm, trọng tình**

@ **Tính tổng hợp của nghệ thuật thanh sắc – Hình khối:**

- Không có sự phân biệt các loại hình ca múa nhạc, tất cả đều đồng thời có mặt trong một vở diễn
- Không phân biệt các thể loại rạch ròi (bi hay hài...)
- Trong nghệ thuật hình khối, về quan hệ hình thức nội dung ta thấy: Sự tổng hợp của cả biểu trưng và biểu

NGHỆ THUẬT THANH SẮC VÀ HÌNH KHỐI

@**Tính tổng hợp của nghệ thuật Thanh sắc – Hình khối**

(**Tiếp**):

- Về phong cách thể hiện: Có sự tổng hợp của biểu trưng và tả thực

@ **Tính linh hoạt ở nghệ thuật thanh sắc:**

- Không đòi hỏi nhạc công chơi giống nhau
- Không đòi hỏi diễn viên tuân thủ một cách chặt chẽ, bài bản của tích diễn
- Sân khấu truyền thống có sự giao lưu mật thiết với người xem: Diễn ngay sân đình, có người làng cầm chầu, khán giả có thể bình phẩm khen chê, tạo ra tiếng Để khi cần thiết...

VĂN HÓA ỨNG XỬ

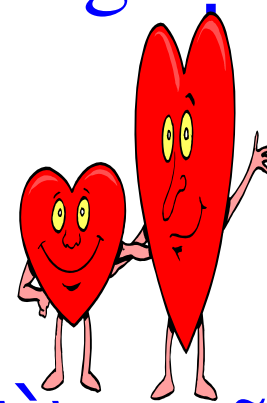
Chúng ta sẽ nghiên cứu:

@ VH ứng xử với môi trường tự nhiên

- Ăn

- Mặc

- Ở, đi lại..

@ VH ứng xử với môi trường xã hội:

- Giao lưu với các luồng VH

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

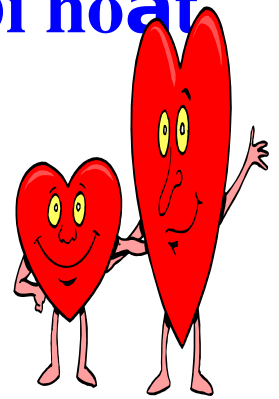
I- VĂN HÓA ẨM THỰC VIỆT NAM

@ Quan niệm về ăn của người Việt:

* Người Việt coi trọng vấn đề ăn uống, mọi hoạt động đều lấy ăn làm đầu

- Ăn uống, ăn nĩ, ăn chơi, ăn cắp...
- Cĩ thực mới vực được đạo
- Ăn là nhiều, ở bao nhiêu...

* Người Việt coi ăn uống là văn hóa; Trong ăn uống người Việt bộc lộ rất rõ dấu ấn truyền thống văn hóa nông nghiệp lúa nước

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

I- VĂN HÓA ẨM THỰC VIỆT NAM

@ Cơ cấu về bữa ăn của người Việt

* Thiên về thực vật: Trước lúa gạo -> rau quả -> các loại gia vị, mùa nào thức nấy

* Sau thực vật mới là động vật, nhưng thủy sản là thông dụng (SP đặc thù vùng sông nước)

- Thủy sản được chế biến: Thành nước mắm, mắm các loại rất phong phú, tiện sử dụng

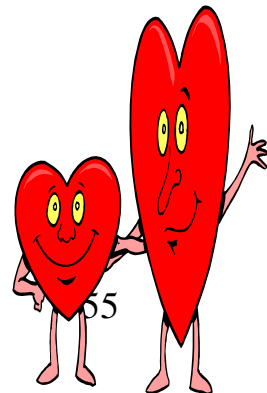
* Sau thủy sản mới đến thịt

- Thịt chiếm một vị trí khiêm tốn

- Chủ yếu là gia cầm

@ Đồ uống- hút: Khá phong phú

- Trà cau, nước chè, rượu, thuốc lá, Lào...

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

I- VĂN HÓA ẨM THỰC VIỆT NAM

@ Đặc trưng trong cơ cấu bữa ăn của người Việt

* Tính tổng hợp: Trong pha chế thức ăn:

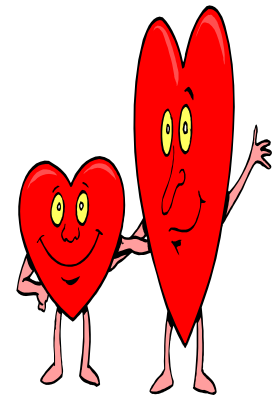
- Đủ mọi chất: Đạm, béo, bột, nước
- Đủ ngũ vị: mặn, ngọt, chua, cay...
- Đủ ngũ sắc

* Tính tổng hợp còn thể hiện trong cách ăn:

- Mâm cơm nhiều món, ăn 1 miếng cũng nhiều món
- Khi ăn cảm nhận đủ mọi giác quan: Mũi ngửi, lưỡi nếm, mắt nhìn, tai nghe...

* Cái ngon của bữa ăn Việt là cái ngon tổng hợp:

- Thức ăn ngon, hợp thời tiết, chỗ ăn tốt, bè bạn tâm giao, không khí vui vẻ...=> T.hợp cái ngon nhiều yếu tố.

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

I- VĂN HÓA ẨM THỰC VIỆT NAM

@ Đặc trưng trong cơ cấu bữa ăn của người Việt

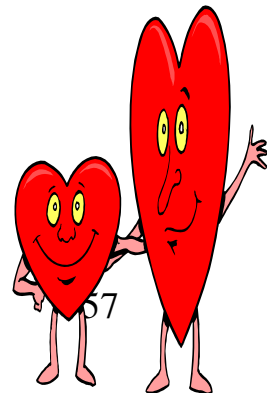
* Tính cộng đồng:

- Ăn chung: Từ nồi cơm, bát canh, nước mắm
- Thích chuyện trò trong bữa ăn
- Khi ngồi phải ý tứ

* Tính mực thước:

- Không ăn nhanh quá, chậm quá
- Không ăn quá no, quá ít
- Không ăn hết, không để thừa nhiều

=> Thể hiện tính bình quân trong ăn uống

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

I- VĂN HÓA ẨM THỰC VIỆT NAM

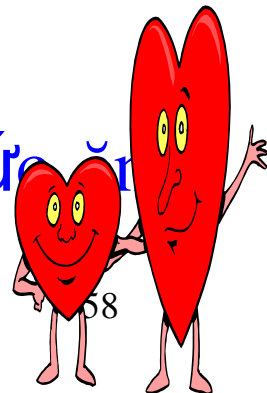
@ Đặc trưng trong cơ cấu bữa ăn của người Việt

* Tính linh hoạt:

- Sử dụng công cụ ăn như đôi đũa
- Khả năng chọn món trong bữa ăn

* Tính biện chứng:

- Người Việt chú ý quan hệ âm dương:
 - > Trong ăn uống, trong cơ thể, trong quan hệ với tự nhiên
- Ăn uống phải hợp với thời tiết, đúng mùa
- Phải chọn đúng thực phẩm để pha chế thức ăn ngon => Thể hiện tính cân bằng, hài hoà

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

II- VẤN ĐỀ MẶC

@ Quan niệm của người Việt trong vấn đề mặc:

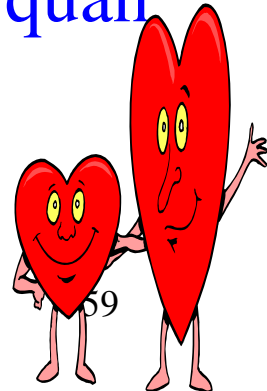
- Mặc rất thiết thực nhằm đối phó với thời tiết
- Mặc có ý nghĩa xã hội
- Mặc là biểu tượng của dân tộc

@ Chất liệu mặc:

- Có nguồn gốc từ thực vật: Tơ đay, tơ gai, bông
- Trang phục áo, khăn, váy... phù hợp thời tiết, đúng mùa, tiện lợi trong sinh hoạt, SX và thể hiện quan niệm tín ngưỡng

@ Về màu sắc:

- Người Việt ưa các màu âm tính, tế nhị kín đáo

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

III- VẤN ĐỀ Ở

@ Quan niệm về ở của người Việt:

- Ngôi nhà là tổ ấm gia đình
- Nhà ở để đối phó với thời tiết
- Nhà ở phù hợp với môi trường sông nước

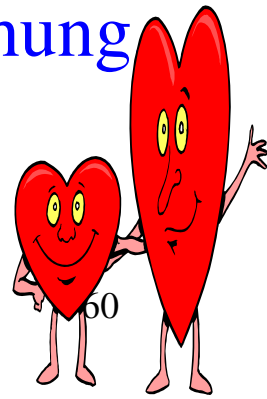
Và có những đặc điểm sau:

@ Kiến trúc nhà ở người Việt:

- Thiên hướng nhà cao cửa rộng: Đón gió, tránh nắng
- Chọn hướng nhà, hướng đất -> thuật phong thủy
 - Rất động và linh hoạt từ tầm thước, khung mộng...

@ Bài trí nhà ở của người Việt:

- Nhà người Việt phản ánh tính cộng đồng
- Tôn thờ đạo hiếu, mến khách

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN

VẤN ĐỀ ĐI LẠI

(Phần này tham khảo tài liệu)

VAÊN HOÙA ÖÙNG XÖÙ VÖÙI MOÀI TRÖÖØNG XAÕ HOÀI

I- GIAO LÖÙ VÖÙI AÁN ÑÖÄ: VAÊN HOÙA CHAÊM

1-Vaøi yeáu toá ñòa - vaên hoùa - lòch söù cuùa ngôøøi Chaêm:

***Veà ñòa lyù:**Ven bieån mieàn Trung, chuù yeáu töø vuøng Nam soäng Gianh keùo daøi ñeán vuøng Bình Thuaän ngaøy nay

- Ñòa hình cõ daân ngôøøi Chaêm soáng: Doác, heip, ñaát ñai khoa caèn moät beân laø bieån, beân laø nuùi

- Khí haäu khaéc nghieät, khu vöïc thöøøng xaáy ra möa luõ, haïn haùn...

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖU AÁN NÖA: VAÊN H
CHAÊM

***Veà lòch söu:**

- Nhöõng naêm ñààu CN, vượng liac
ngöõøi Chaêm sinh soáng, cuõng nhö
moät soá laõnh thoả khaùc ôu ÑNAU laø
thuoäc ñòa cuûa TQ
- Töø TK thöu 2 Ngöõøi Chaêm laäp
quoác - Quóac hieäu ñààu tieân laø
Laâm AÁp -> thoàùt khoûi ñoà hoã cuûa
TQ
- Chaêm laø ruùt goïn cuûa töø ChaêmPa
- teân nhaø nöõùc Chaêm hượng maïn
vaøo thôøi Cheá Boàng Nga TK 14

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑOÄ: VAÊN HOÙA CHAÊM

1-Vaøi yeáu toá ñòa-vaên hòuà-lòch söu
cuùa ngöøøi Chaêm

(Tiếp):

* Do ñieàu kieän cuùa môi tröông
soáng: Con ngöøøi Chaêm phaùi:

- Vaät loän vöüi thieän nhieän
- Giaønh giaät vöüi caùc nöùc laùng
gieàng

=>Taïo tính caùch ngöøøi Chaêm: Cöùng
raén, cöông nghò, thöôngvoõ vaø cöu
phaän hieáu chieán

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑOÄ: VAÊN HOÙA CH

2-Vaøi neùt veà vaên hoùa AÁN Ñoä vaø con ñöông tieáp caän vaên hoùa baùn ñò chaêm:

- AÁN Ñoä laø moät quoác gia Nam AÙ ña saéc toác, ña vaên hoùa

- Noùi ñeán AÁN ñoä laø noùi ñeán nôï khôûi thuyê phaùt sinh ra ñaïo Phaät, Balamoân, ñaïo Hoài, Hinñu

- Tøø nhöõng naêm ñaàu CN caùc thöông nhaân ngöôøi AÁN, ñoài quaân truyeàn giaùo cuøng VH AÁN ñaõ ñeán Vieät Nam - Nhaát laø khi ngöôøi Chaêm laäp quoác.

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑÖÄ: VAÊN HOÀ CHAÊM

3- Ñäéc tröng cuôa vaên hoùa chaêm:

@ Vaên hoùa Chaêm laø saün phaâm cuôa söi dung hôip nhieàu nguòan vaên hoùa:

* VH baün ñöa: Moài tröôøng soáng cuôa ngöôøi chaêm laø moài tröôøng noâng nghieäp neän töø trieät lyù âm döông trong nhaän thöüc, ñeän tín ngöôõng sùng baù töi nhieän, tín ngöôõng phoàn thònh...

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LƯU VỚI ẤN ĐỘ: VĂN HÓA CHĂM

3- Đặc trưng của văn hóa chăm (Tiếp):

*VH khu vực: Sự giao thoa, tiếp xúc với các nền văn hóa láng giềng

* Văn hóa Ấn Độ:

- Hấp thụ đạo Balamôn (Quốc đạo của Ấn Độ khi Phật giáo lụi tàn)
- Đạo Balamôn thờ chúa tể các loại thần -> Nguồn gốc của vũ trụ, hiện ở 3 ngôi, 3 vị thần:
- Thần sáng tạo **Brahma**
- Thần Bảo tồn **Visnu**
- Thần hủy diệt (Sức mạnh) **Siva**

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑÖÄ: VAÊN HÖU CHAÊM

3-Ñäëc tröng cuûa vaên höu chaêm:

@ Vaên höu Chaêm laø saün phaïm cuûa söi dung naïp coù choïn loïc vöüi söi baûu toàn vaø phaün ành vaên höu baün ñöa, khu vöïc roõ neùt theå hieän tính Chaêm höu

* Qua caáu truùcChaêm:

- Giai ñoài 1 tieáp nhaän nguyêân goác: Kieán truùc thaùp theo boä 3, song song thôø 3 thaàn -> Cöi tröng thaàn⁶⁸

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑÖÄ: VAÊN HÖ CHAÊM

3-Ñäëc tröng cuôa vaên houa
chaêm(Tieáp):

- Giai ñoaïn 3: Quaàn theã kieán truüc
coù thaùp Trung taâm thôø thaàn Siva
vaø caùc thaùp phuï vaây quanh
- Thaàn Siva thaàn söüc maïnöh phuø hôip
vöuì chaát döông tính cuôa ngöôøi
Chaêm - Thieân veà söüc maïnöh - Tính
caùch baùn ñöa ñöôïc boäc löä, chi
phoái

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑÖÄ: VAÊN HÖU CHAÊM

3-Ñäéc tröng cuûa vaên höu chaêm laø saün phaïm cuûa söi dung naïp cöu choïn loïc... (Tieáp)

*Theã hieän qua hình daùng:

- Thaùp Chaêm ñeàu cöu hình daùng ngoïn nuù -> bieäu tröng cho thieän nhieän Mieän Trung -> phaün aùng chaát döông tính trong tính caùch baün ñöa cuûa vaên höu Chaêm - Nuù döông.

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑÖÄ: VAÊN HOÙA CHA

3-Ñaëc tröng cuûa vaên hoùa chaêm laø saün phaâm cuûa söi dung naïp coù choïn loïc...
(Tieáp)

*Theỏ hieãn qua chöüc naêng cuûa thaùp:

- Chöüc naêng ñaïo goác laø thôø thaàn.
- Chöüc naêng sau khi tieáp nhaän: Laø vöøa thôø thaàn, vöøa coù tính chaát laêng moã(Thaùp tieáng Chaêm: Kalaên - laêng)

*Theỏ hieãn qua ñieâu khaéc:

- Trong thaùp Siva ñöôïc coi troïng vaø thôø nhieàu nhaát
- Vaät ñöôïc thôø nhieàu nhaát laø Linga- sinh khí thöïc nam

=> Thaàn, vaät ñöôïc thôø coù cuøng baùn

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

I- GIAO LÖU VÖUÌ AÁN ÑÖÄ: VAÊN HOÀ CHAÊM

Keát luaän:

- *Ngöøi Chaêm tieáp thu vaên hoùa AÁN Ñöä theo caùch cuùa mình ñeä roài coù moät neàn vaên hoùa Chaêm ñoäc ñaùo nhö ngaøy nay:
 - Bieán ñaïo Balamoän thaønh ñaïo Baø Chaêm
 - Bieán ñaïo Hoài (du nhaäp sau naøy) thaønh ñaïo Baø Ni
- * Ñieàu naøy khaúng ñònh söùc maïnh

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

II- PHAẬT GIAÙO VAÊN HOÙA VIỆT NA

1-Sõ hình thaønh vaø noãi dung cô baùn của phaät giaùo:

*Phaät giaùo hình thaønh ôu AÁn Ñoã vaøo TK thòu V tröôùc CN

- Theo caùc nhaø sö vaøo VN tröïc tieáp töø ñaàu công nguyeân. Sau tieáp tuïc ñöôïc truyeàn töø Trung Hoa

* Thöïc chaát của ñaïo phaät: Ñaây laø hoïc thuyeát veà noãi khoã vaø söi giaùu thoaùt

- Baùn chaát noãi khoã -> Nguyeân voïng khoâng ñöôïc thoùa maõn

- Nguyeân nhaân: Do duïng voïng ham muoán

Công giãu veà nguyeân nhaân > tãg hoù

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

II- PHAẬT GIAÙO VAØVAÊN HOÙA VI NAM

Vaên hoùa Vieät Nam trong quaù trình tieáp xuùc ñaõ taõ ra moät phaät giaùo rieâng cuùa mình

2- Ñaëc ñieäm phaät giaùo Vieät Nam

*Phaät giaùo vieät Nam mang tính toäng hôïp:

- Phaät giaùo tieáp xuùc vôùi caùc tín ngöông truyeàn thoáng daân toác => Heä thoáng chua thöïc chaát laø nhöõng ñeàn mieáu daân gian: Võø⁷⁴ thêø Phaät thêø caùc vè thaàn thaùnh

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

II- PHAẬT GIAÙO VAØVAÊN HOÙA VIEÄT NAM

2- Ñaëc ñieãm phaät giaùo Vieät Nam

*Phaät giaùo Vieät Nam coù xu höông haøi hoøa âm döông vaø thieän veà nöõ tính:

- Caùc vò Phaät AÁN ñeàu laø ñaøn oâng sang VN coù caù phaät baø, Phaät giaùo VN caù bieán Quan theá âm bò taùt thaønh Baø quan âm nghìn tay nghìn maét - Vò thaàn hoã meänh cuûa cõ dân vuøng soäng nöôùc
- Ngöôøi Vieät coøn taïo ra Phaät maõu, phaät toả rieâng
- VN coù nhieàu chøa mang teän caùc Baø
- Ñây chính laø daáu aán cuûa vaên hoùa nöông nghieän taùc ñoäng chi phoái (troïng nhui

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

II- PHAẬT GIAÙO VAØVAÊN HOÙA VIEÄT NAM

2- Ñaëc ñieãm phaät giaùo Vieät Nam (T

***Phaät giaùo Vieät Nam hieän thaân cuûa söi linh hoait:**

- Taïo ra moät lòch söu vaät giaùo rieâng, cou ngaøy phaät ñaün 8/4 - ngaøy sinh phaät toả VN
- Ngöôøi Vieät coi troïng vieäc soáng phuüc ñöùc, trung thöïc -> cho pheùp tu taïi gia
- Coi thôø gia tieân oâng baø cao hôn thôø phaät
- Phaät ñöôïc ñoàng nhaát vöüi caùc vò thaàn
- Tôöïng phaät mang daùng daáp hieän hoøa vöüi nhöõng teân goïi daân gian gaàn guõi
- Ngoäi chuoøa ñöôïc thieät keá nhö ngoäi nhaø

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

III- NHỎ GIAÙÒ VAØ VAÊN HOÙA VIEÄ

1/ Nhỏ giaùò ?

Laø heä thoáng giaùò lyù cuûa caùc nhaø nhỏ (nhöõng ngöôøi coù hoïc trong XH) nhaèm toå chöùc xaõ hoäi coù hieäu quaû do Khoáng Tôu (Sinh naêm 551 tr CN) saùng laäp

2/ Noäi dung cô baùn cuûa Nhỏ giaùò:

Khoáng Tôu cho raèng muoán toå chöùc ñöôïc xaõ hoäi phaûi ñaøo taïo nhöõng ngöôøi cai trò coù nhöõng ñöùc tính:

- Tu Thaân:** - Ñaïo (5 ñaïo): Ñaïo vua toâi, cha con, vöi choàng, anh em, baïn beø
- Ñöùc: Nhaân, nghóa, leã, trí, tín

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

III- NHỎ GIAÙO VÀ ØVAÊN HOÙA VIỆT NAM

2/ Nội dung cốt lõi của Nhỏ giáo:

Hạnh năng: Bằng nhân trò và
chính danh

Nhân trò:

- Cai trò bằng tình người
- Cởi trói dân chủ

Chính danh:

- Phải lòng với tên gọi
- phải năng học

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

III- NHỎ GIAÙÒ VAØVAÊN HOÙA VIEÄT

4/ Ñaëc ñieãm cuûa nhỏ giaùÒ Vieät Nam :

- * Trong 1000 naêm Baéc thuoäc, nhỏ giaùÒ chõa còu choã ñöông ôû Vieät Nam
- * Döôùi thôøi Lyù Thài Toã (1070) Nhỏ giaùÒ ñöôïc tieáp nhaän - öông vùi nhaø Toáng bên Trung Quốc
- * VN tieáp thu nhỏ giaùÒ laø tieáp nhaän töøng yeáu toá rieâng leû vaø Vieät hoùa theo caùch cuûa mình . Chuû yeáu khai thaùc nhöõng yeáu toá theá maïn cuûa nhỏ giaùÒ. Cui theã:
 - Nhìn nhỏ giaùÒ nhö möt công cui vaên hoùa
 - Hoïc taäp caùch toã chöùc trieàu ñình vaø heã thoáng luaät Phaùp
 - Heã thoáng thi cõu, caùc tieán chöõ Nhỏ thaønh chöõ

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

IV- NHÀ GIAÙO VÀ ØVAÊN HOÙ VIEÄT NAM

- * Hình thaønh vaø Tk thòu 2 sau CN do Laõ Tôu vaø Trang Tôu saùng laäp
- * Treân cô sôu thuyeát voâ vi **vôùi trieát lý** toàn troïng töi nhiên, thaám nhuaàn tinh thaàn bieän chöùng âm döông, khoâng laøm gì thaùi quaù maø phaûi hoøa nhaäp vôùi töi nhiên ñeä ñieàu chænh
- * Ngöôøi Vieät saün mang trong mình tö töông phaûn khaùng giai caáp thoáng trè sôû ñuõng ñeä giaùo / Dhuç thuây

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

V- PHÖÔNG TAÂY VÖÙI VAÊN HOÙA VIEÄT NAM

1/ Kitoâ giaùo vöùì vaên hoùa Vieät Nam

* Ngöôøi phöông Taây ñaõ ñeán Vieät nam vào những năm ñầu Công nguyên; Sau thời trung cổ giao lưu bỏ giàn ñoài

* Năm 1533 xuất hiện nhàø truyền ñiö ñầu tiên, sau ñó các giáo sĩ Bồ Đào Nha, Tây Ban Nha... xuất hiện ngày một ñông truyền ñiö Kitoâ.

Kitoâ giáo tiên góì chung của các tông phái rộng thờ chúa Jesus - Tôn giáo của những người bỏ àp
bộùc

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

V- PHÖÔNG TAÂY VÖÙI VAÊN HOÙA VI NAM

1/ Kitoâ giaùo vöùì vaên hoùà Vieät Nam

* Tuy vaø VN nhöng Kitoâ giaùo khoâng
coù choã ñöông vöông chaéc vaø roäng
khaép, vì:

- Nhöõng giaùo só phöông taây dính löùu
vaø thoùa hieäp vöùì boïn xaâm löôïc
- Kitoâ giaùo mang ñaäm tính cöùng raén
cuù vaên hoùà Phöông taây -> Khoù
hoøa ñoàng ñöôïc vöùì Vh Vieät Nam

* Sau ñoù caùc nhaø truyeàn giaùo

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

V- PHÖÔNG TAÂY VÖÙI VAÊN HOÙA VIEÄT NAM

2/ AÙnh höông của vaên hòu Phöông
Taây vöùí vaên hòu Việät Nam

* Lónh vöïc vaät chaát:

- XD ñoà thò
- Caùc ngaønh công n
- Kieán truùc
- Giao thông...

* Lónh vöïc tinh thaàn:

- Chöõ vieát
- Baùo chí

VĂN HÓA ỨNG XỬ VỚI MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI

TOÀN LẠI

Văn hóa ứng xử với môi trường xã hội
này chính là quá trình chọn lọc, dung hội
và tích hội nhiều nguồn văn hóa =>
Tạo ra VH Việt Nam. Nó là quá trình:

* Dung hội giữa văn hóa bản địa và văn
hóa ngoại lai -> Bộc lộ tính chủ năng và
khả năng chi phối, tác động trở lại của
văn hóa bản địa trong quá trình tiếp
nhận.

* Sự dung hội giữa các hiện tượng văn
hóa ngoại lai với nhau

- Sự toàn thể của Tam giáo (Phật giáo,
Lão giáo, Nho giáo)

-> Tạo nên các tôn giáo - xuất hiện
nhà Cao Đài

VĂN HÓA VIỆT NAM

KẾT LUẬN

Chính môi trường tự nhiên, quá trình phát triển lịch sử- xã hội đất nước; Văn hóa Việt Nam được tạo dựng và khẳng định bản sắc riêng.

@ VH Việt Nam được hình thành trên nền VH nông nghiệp bản địa đậm nét

@ Nó được phát triển và nâng cao qua quá trình giao lưu, tiếp biến, tiếp thu có chọn lọc tinh hoa Vh thích hợp từ bên ngoài trong quá trình lịch sử.

@ VH Việt Nam đang tiếp tục chuyển mình trong quá trình hội nhập hiện nay

KEÁ THUÙ

